

NIHSS-LV izstrāde un validācija

*Kristaps Jurjāns, Iļja Noviks, Diāna Volčevska,
Linda Zandersone, Kristīne Meilerte, Olga Minibajeva¹,
Evija Miglāne¹, Ainārs Stepens, Andrejs Millers¹*

*Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija,
¹Neiroloģijas un neiroķirurģijas katedra*

II

Ievads. Insulta simptomu objektīvai vērtēšanai izmantojamā optimālā skala ir Nacionālā veselības institūta insulta skala (*National Institute of Health Stroke Scale, NIHSS*), kas Latvijā tiek lietota insulta vienībās. NIHSS skalas vērtēšanā ir savas īpatnības, kas atšķiras no standarta neiroloģiskās izmeklēšanas. Valodas barjera tiek minēta kā galvenais traucēklis skalas plašākai lietošanai.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Izstrādāt NIHSS latvisko versiju (NIHSS-LV) un izvērtēt tās ticamību. NIHSS-LV izstrāde un validācija tika veikta atbilstoši vispārpieņemtām adaptācijas un validācijas metodēm. Pētījums tika veikts divos posmos. Pirmajā posmā tika izveidota NIHSS-LV, otrajā posmā tika izvērtēta tās pareizība un ticamība. Pētījums tika apstiprināts Rīgas Stradiņa universitātes Ētikas komitejā.

Rezultāti. Kopumā pētījuma otrajā posmā tika iekļauti 200 pacienti. Pacientu vidējais vecums bija 73,6 gadi (37 līdz 94). 55% pacientu bija sievietes. Pētījumā iekļauto pacientu vidējais NIHSS-LV rādītājs – $8,4 \pm 6,26$. Priekšējās cirkulācijas insults tika konstatēts 83% gadījumu. Iekšējais vērtētāju korelācijas koeficients ir 0,999 (95% koeficienta intervāls, 0,998–0,999). Starp 94 (94%) kontroles grupas pacientiem NIHSS-LV vērtējums ir 0 balles, 6 no tiem (6%) NIHSS-LV vērtējums ir 1 balle. Iegūta statistiski ticama atšķirība starp vidējam NIHSS-LV vērtējumiem pacientiem kontroles grupā un pētījuma grupā iekļautiem pacientiem ($p < 0,0001$). Ir statistiski ticama vidēji stipra negatīva korelācija starp NIHSS-LV un GKS 1 dienā ($p = -0,571$, $p < 0,01$) un statistiski ticama stipra pozitīva korelācija starp NIHSS-LV ar mRS 1 dienā ($p = 0,755$, $p < 0,01$).

Secinājumi. NIHSS-LV tika izstrādāta un validēta atbilstoši vispārpieņemtām adaptācijas un validācijas metodēm. Mūsu pētījums parādīja, ka NIHSS latviskā versija ir derīga un ticama.